

ئەو كتىبەي جە فەرھانى ستالين تەنھا بۇ ستالين نۇسرا!

نوسىنى: ھەندىرىك ئەبەرلە & مەتىاس ئۇھل

پىشىش كىدى كتىب : رىكەوت ئىسماعىل ئىبراھىم

يەكىك لەو كتىبە دەگەمەنانەي كە چەند ھەفتەيەك لەمەوبەر بەزمانەكانى (ئەلمانى و ھۆلاندى و ئىنگلەزى) خraiيە بەردهم خوينەر كتىبىيلىكى كەم وىنەيە كە بە فەرمانى (جۇزىف ستالىن - 1879 - 1953) سەرۆكى يەكىيەتى سوقىيەتى جاران و تەنھا بۇ خۆي نۇسراوه، ئەم كتىبە كە ناسراوه بە (كتىبەكەي هتلەر) باس لە زىيان و بەسەرھاتەكانى ئەدۆلەتەنەر لە نىيوان سالانى (1933 - 1945) دەكات... ھەندىرىك ئەبەرلە، كە سەرقالى توپۇزەوهەكانى خۆي بۇو لەمەر يەكىيەتى سوقىيەت، بە رىكەوت لە نىيۇ ئارشىفەكانى پارتى كۆمۈنسىتى سوقىيەتدا ئەم كتىبە بەرچاۋ كەوت ...

رۆزى 30 ئاپرلى 1945 ھىزىھە كانى سوپايى سورى سوقىيەت تەنها چەند سەد مەترىكىيان مابۇو بگەنە هتلەر، شەپۇ كوشتارىكى بى ئەندازە لە ئارادا بۇو، هتلەر لە يەكىك لە قەلا سەربازىيەكانى نزىك رايىخى خۆيەوه دووا شىكتەكانى بە چاوى خۆي دە بىنى و ئىتىر لەوساوه كەس نەيزانى ئەم دكتاتورە ئەفسوناوايە ئاسماڭ ھەللى لوشى يان زەمین قوتى داو ھېچ شتىكى راست و دروست لە سەرقاۋەھەكى فەرمىيەوه لەسەر ئاشكرا نەكرا! دەگۇترا گۇيا هتلەر خۆي كوشتووه و ھەندىك جارىش دەگۇترا كە بەرھو دەقەرىكى دىكەي ئەوروپا ھەلھاتووه ...

سوپايى سور كە هتلەريان بۇ دەستىگىر نەكرا زۆريان خەم بۇو چارەنوسى ئەم دوزىمنە سەر سەختەي خۆيان بزاڭ، بۆيە كەوتىنە گەران بەشويىن كەسانى ھەرە نزىك و باوھەرپىكراوى هتلەر تا توانىييان پاش دوو رۆز ھەر يەكە لە (ئۆتۈ گۈنشه) گەورە يارىدە دەرى ھتلەر و (ھەينز لىنگە) بەرپرسى خزمەتكارەكانى هتلەر دەستىگىر بکەن ...

بە فەرمانى جۈزىف ستالىن ھەر يەكە لەم دوو ھاواكارە نزىكەي هتلەر بە زووتىرين كات و بە جىا بەرھو سوقىيەت رەوانە كران و دەزگاى ئاسايىشى ناوخۆي سوقىيەت (ئىن كەمى فى دى) راسپىردرَا كە بە زووتىرين كات لەگەل ئەم دوو ھاواكارە ھتلەردا لىپىچىنەوهى ورد ئەنجام بدرىت و بەھۆيەوه چارەنوسى هتلەر ئاشكرا بكرىت ...

ستالىن كە بۇ خۆشى دكتاتورىكى ھاۋ وىنەيە هتلەر بۇو، زۆر بەتەنگ ئەوهوه بۇو كە سەبارەت بە ژيانى هتلەر سى خال بزانىتىت: يەكەم - تواناكانى خودى هتلەر دووهم - ژيانى تايىبەتى سىيەم - چارەنوسى

ئەم كتىبە كە ژمارەي لايپەرەكانى 653 لايپەرە دەبىت، زۆر بە وردى وردەكارىيەكانى ژيانى هتلەر لەنىيوان ئەو ماوهىيەدا دەخاتە رooo، تەواو كردى ئەم كتىبە و لىپىچىنەوهە كە پىكەوه دوو سالى خاياندۇوه، ئەم كتىبە كە ھاۋپىچە بە چەندىن بەلگەي نەھىنى و وىنە بۇچونى ئەو كەسانەي كە بە تەنھا ماوهىيەكى درىز سەرقال بۇون بە وەي كە ھەر يەك لەو دوو كەسە بە تەنھا لىپىچىنەوهى لەگەلدا بكرىت بۇ ئەوهە لە ھەر بابەتىكدا جىاوازى ھاتە كايىھە و بتوانن راستىيەكەي بدوزىنەوه و ماوه نەدەن ئەو دووانە پىكەوه چىرۆكى دروست كراو ھەلبەستن ، ئەو كاتەشى ئەم دوو كەسە پىكەوه دانرابىن يان خرابىتنە يەك ژورەوه ئەوه بىن گومان لەو ژورەدا

بههۆی مایکرۆفونی نهینی هەمیشە چاودییری کراون و گوئ لە گفت و گۆکانیان گیراوە بۆ ئەوهى راستى و دروستى لیدوانەکانیان بزانریت...

ئەم كتىبە هەتا كاتى مردىنى ستالين پاش نوسينەوهى تەنها لەسەر رەھى ستالين خۆى دانرابۇو، لە رووى راستگۇيى و ئاستى بابەتى بونىدا زۆر بە كتىبىكى بە نىخ دانراوە چونكە (ھېنزا لىنگە) بەپرسى خزمەتكارەكانى ھتلەر وردهكارىيەكانى زيانى تايىبەتى ھتلەرى زۆر بە وردى باس كردووه، ئەم كەسە كە بەپرسى خۆراك و پۇشاكيشى بووه هيچ كاتىك لە هيچ پېۋەسەيەكى سەربازىدا بەشدار نەبووه، بەلام ھەمېشە ھەممۇ كەسان و مىوان و ھاتوقچۆکانى ھتلەرى زانیوه، ھەروەھا ئۆتۈ گونشە كە يەكىك بووه لە گەورە يارىدە دەركانى ھتلەر بە پېچەوانەھى ھاۋپىكەي ئاگادارى تەواوى كرده و سەربازىيەكانى و فەرمانەكانى ھتلەر لىدوانەكانى لەگەل سەركىرە سەربازىيەكاندا بووه...

ھەردوو نوسەر لە باوهەدان كە ئەم دوو ھاۋاکارە ھتلەر بە شىوهەكى لە شىوهەكان ناچار كرابىن كە لىدوانەكانیان بىدەن و چى لەسەر ھتلەر دەزانى بىدرىكىنن، بەلام ئەمە كارى نەكىدۇتە سەر ناوهەرۆكى لىدوانەكانیان، بەلكو بە پېچەوانەھە لەبەر ئەوهى شوينى زىندانەكەيان زۆر بۆ باش كردوون و مامەلەيان لە چاۋ زىندانەكانى دىكەدا زۆر باش تر بووه، بە هيچ شىوهەكى درېغىان لە دركاندىنى وردهكارىيەكانى ھتلەر نەكىدووه...

ئەو زانىارىيە گرنگانە ئەم كتىبە دەرى دەخات زۆرن لەوانە:-

- ھتلەر راستەو خۆلەگەل ھملەر سەرپەرسلىقى ژورى گاز (خنكاندن) ئى كردووه و تەنانەت لەزىز چاودىيرى خۆشىدا ژورە گەرۆكەكان ، ئەوانەھى كە بە كامېونى گەورەھە بەسترابۇون دەگوازراھە و كاريان كردووه، ئەم راستيانە ئەم دەسىلمىنن كە ھتلەر خۆى راستەو خۆ فەرمانى جىنۋسايدى جولەكەكانى داوه و ھەممۇ ئەمەولە نەزۆكانەش پۇچەل دەكتەھە كە دەيھەويت ئۆبائى ئەم جىنۋسايدە لە ئەستۆ ھتلەر لابەرىت..

- ئەم دەمىھى ھتلەر لە دووا ساتەكانى شەردا ھىزەكانى سوبای سور تەنها چەند سەد مەتر لىيۆھى دوور بۇون و چى دى ماوهى دەرباز بۇون يان شەرۇ سەركەوتى نەماوه لەگەل (ئىقىتا براون) خۆشەويىتى بە دەمانچەكەي خۆى، خۆى دەكۈزۈت و ھەر لەسەر فەرمانى خۆشى تەرمەكانیان لە لايەن ئەم دوو ھاۋاکارەيانەھە (ئۆتۈ گونشە و ھېنزا لىنگە) دەسوتىنرىن...

بەلام خالىكى دىكەي گرنگ لەم كتىبەدا ئەوهى كە بايەخى ستالين بۆ ئەنجام دانى ئەم لىپپىچىنەھەيە نوسينەھە بۆ ئەم نەبووه كە ئەم راستىيە مىزۋىيانە بىپارىزىت ياخود راستى جىنۋسايدى جولەكە و ھۆلۈكۆست تۆمار بکات چونكە خۆشى لە بىنەرەتدا دىز بە سامى بووه، بەلكو ھاوتاتى ھەمان دكتاتۆر خەيالى دىكەي لە سەردا بووه، خەيالى ئەوهى كە بزانىت ھتلەر ئەم توانا سەربازيانە چۆن بىرە و پىداوه و چۆن لەگەل ھملەری سەركىرە سوبای (ئىس ئىس) مامەلەھە كردووه!

پرسىيار:-

دەبىت بەپرسانى كورد لە حکومەتى عىراقدا تەنانەت خودى سەرۆكى عىراق بەریز تالەبانى و سەرۆكى ھەريمى كورستان بەریز بارزانى بىريان لەمە كردىتەھە كتىبىكى لەو جۆرە بە كە عەلى كىمياوى و سەدام و تاوانبارانى دىكەي جىنۋسايدى كورستان بنۇسنه؟